

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/402/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

17/2018. (I. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2017. szeptember 25-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2018. január 25-én megtartott zárt ülésen született döntése alapján

m e g s z ü n t e t i.

A panaszos beadványának visszavonására tekintettel a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2017. szeptember 9-én, a magánlakásában történt rendőri intézkedés (előállítás), kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazása, illetve a rendőri hangnem és bánásmód miatt 2017. szeptember 25-én, egyidejűleg elektronikus és postai úton terjesztette elő panaszbeadványát, amit 2017. november 6. napján elektronikus úton kiegészített.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2017. szeptember 9-én K. városban, a T. utca 4/B. szám alatti ingatlanban tartózkodott családjával, amikor is „a már szinte szokásos – és a rendőrség előtt ismert – módon” összeszólalkoztak az ingatlanban illegálisan tartózkodó személyekkel: S. Zs.-vel és élettársával. A személyek ismételten zaklatták és fenyegették a panaszos családját. A szóváltás közben a panaszos véletlenül belerúgott az engedélye és bejegyzése nélkül a lakása bejáratához balesetveszélyesen elhelyezett „kerítés”-nek titulált tákolmányba. Abból meglazult néhány lécdarab, amit azonban könnyedén helyre lehetett állítani. Ennek ellenére a férfi és az élettársa a rongálás miatt rendőrt hívtak.

A kérkező rendőrök először S. Zs.-vel és élettársával (V. I.-vel) beszéltek, azonban a beszélgetés tartalmát a panaszos nem ismeri.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos a lakásukba belépve találkozott a rendőrökkel. Köszönésre nyújtotta a kezét, de a rendőr azt nem fogadta, mondván: ő itt senkivel nem fog kezét. A panaszos kérte, hogy a rendőr közölje a nevét, de arra nem volt hajlandó. A panaszos felesége kérte, hogy legalább az azonosító számát mondja meg a rendőr, amire érthetetlenül elhadarta a számot, ezért újra megkérték, hogy közölje azt. A rendőr azt válaszolta a panaszos feleségének címezve, hogy „még ezt sem képes megjegyezni”. A panaszos felesége jelezte, hogy az intézkedésről videofelvételt fog készíteni, a rendőr erre megfenyegette: „ha csak felemeli a kamerát, olyan pert zúdít a nyakába, hogy a gatyája rámeleg”, majd egyre ellenségesebben, arrogánsabban kezdett viselkedni.

A panaszos próbálta elmondani, mi történt, illetve azt is, hogy a kérdéses ingatlan az ő tulajdona, be tudja mutatni a tulajdoni lapot, de a rendőr azt mondta, az őt nem érdekli, neki ezt nem kell tudni, ahogy a panaszos sem tudja, hogy neki hányas lába van, vagy, hogy mennyi ingatlannal rendelkezik. A panaszos előadta beadványában, hogy a teljes rendőri intézkedés alatt részéről, illetve családja részéről semmilyen ellenséges megnyilvánulás történt. Ezzel szemben a rendőr viselkedése, hozzáállása megdöbbentette a panaszos családtagjait. A két kiskorú gyermeke sírva fakadt a rendőr azon fenyegetésére, hogy „ha akarja, akár 72 órán át is fogva tarthatja az édesapjukat” (a panaszost). A panaszos szerint a rendőr elszólása arról, hogy a panaszos korábban már tett panaszt rendőri intézkedéssel szemben, koncepciók eljárását sejtetett.

A rendőr hosszas telefonálásba kezdett, vigyázva arra, hogy a panaszos és családja semmit se halljon a beszélgetésből. Ezt követően a rendőr elővette a bilincset, amit a panaszos ellenkezése nélkül a kezére tett. A rendőrautóhoz erőszak nélkül ment oda a panaszos, a rendőrök utána sétáltak.

Miután a panaszos beült a rendőrautóba, a rendőr a panaszos feleségére kiáltott, hogy nehogy megrongálja a rendőrautót.

A megalázó rendőri viselkedés a rendőrségre történt megérkezés után is folytatódott. Indokolatlanul hosszú ideig tartották a panaszoson a bilincset, és azon kérésére, hogy legalább lazítsanak rajta, nem voltak hajlandóak.

Amikor a letéti tárgyakról szóló jegyzőkönyvet készítették, a rendőrök nevetgélve mondták, hogy csak a letétbe helyezés időpontját írják rá, a visszaadás időpontjához csak az évet írják, legfeljebb a hónapot, mert a panaszos „ki tudja, mikor szabadul”. A panaszos telefonját is elkezdte szétszedni a rendőr, de utóbb rászólt a panaszosra, hogy ő csinálja, mert még esetleg feljelenti, hogy a rendőr tönkretette azt. Amikor pedig a panaszos vizet kért, a rendőr szintén minősíthetetlen hangnemben beszélt vele: vitt neki ugyan egy üveg ásványvizet, de felszólította a panaszost, hogy később igya meg, mert hideg és még ezért is feljelenti a rendőrt.

A panaszost két órán keresztül tartották fogva, majd kiengedték az előállító helyiségből. A rendőr ezt követően olyan nyilatkozatot akart aláíratni vele, amelyben elismeri, hogy a bilincselés szükséges volt. Ezt a panaszos nem írta alá.

A panaszost egy r. százados hallgatta ki, akinek az eljárását a panaszos nem sérelmezi. A panaszos a kihallgatást követően távozatott a rendőrségtől.

2) A panaszos sérelmezi az ingatlanához kikerkeztet rendőrök eljárási módját, továbbá a kényszerítő eszköz alkalmazását és előállítását.

A rendőrök – álláspontja szerint – a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt azonosítási, illetve az intézkedés oka és célja közlésére

vonatkozó kötelezettségüknek nem tettek eleget, továbbá nem adtak tájékoztatást a panasztételi lehetőségeiről.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése előírását sem tartották be a rendőrök, mert kapott ugyan az előállítás időtartamáról igazolást, azonban az előállítás okáról nem tájékoztatták.

Álláspontja szerint az Rtv. 47. §-ában a testi kényszer alkalmazásához előírt ellenszegülés jelen esetben nem volt, aminek az abbahagyására kényszerítést kellett volna alkalmazni.

Az Rtv. 48. §-ában felsorolt egyik bilincselési ok sem állt fenn (önkárosítás megakadályozása, támadás megakadályozása, szökés megakadályozása, ellenszegülés megtörése), ezért a kényszerítő eszköz alkalmazása ebben a tekintetben is jogszerűtlen volt.

2) A panaszos beadványának kiegészítésében előadta, hogy a K.-i Ügyészségen tett panaszt a rendőri intézkedés miatt. Az ügyészség azt áttette egyrészt a Központi Nyomozó Főügyészség ... Regionális Osztályához, másrészt pedig a K.-i Rendőrkapitányságnak; utóbbi a panaszt elutasította.

2) A panaszos beadványát az alábbi adatokkal egészítette ki.

a) S. Zs. és élettársa 2015. június 9. napja óta tartózkodik az említett ingatlanban. Az akkori tulajdonviszonyok úgy alakultak, hogy az osztatlan közös tulajdonban lévő ingatlan három lakásából az egyikben ők laktak, a másodikban egy idős néni, míg a harmadik lakásban lakik a panaszos édesanyja és bátyja. Ebben a lakásban egyébként a panaszosnak is van tulajdoni hányada. A viszonyuk hamar megromlott S.-ékkal, akik egyre ellenségesebben kezdtek viselkedni a panaszos családjával szemben: fenyegető leveleket küldözgettek, amelyekben követelték, hogy pakoljanak ki a saját pincéjükből és azt adják át részükre. A panaszos ott élő édesanyját egyre többet zaklatták, szidalmazták, évekkorábban ültetett tujáit kivágták és eltulajdonították. A lépcső kapaszkodóját önhatalmúlag kitépték a falból. (A panaszos ezzel összefüggésben megjegyezte, hogy mindkét esetben feljelentést tettek, de eredménytelen volt az eljárás.) 2016 márciusában odáig fajultak a dolgok, hogy V. I. az udvaron megütötte a panaszos édesanyját, ami miatt a büntetőeljárás már bírósági szakaszban van. A helyzet egyre tarthatatlanabbá vált, ezért a panaszos és családja úgy döntött, hogy – mivel S. ingatlanrészét árverésre bocsátották – megszerzik az ingatlant és így talán megoldódik ez az állapot. (S.-ék lakásában 50 %-ban volt tulajdonos S. Zs., 50 %-ban pedig a fia. A sikeres árverés és a másik fél tulajdonrész megvásárlása után a panaszos tulajdonába került a teljes lakás 2016 áprilisában.

S. és V. az ügyvédi felszólítás ellenére nem hagyta el a lakást, a 2016 nyarán indított kilakoltatási per a panaszbeadvány benyújtásának időpontjában folyamatban volt. S.-ék – immár „sértettként” – tovább folytatják a panaszos családjának zaklatását, ami egyrészt fizikai tettelegességben nyilvánul meg (testi sértés elkövetése miatt több feljelentést tettek már ellenük, ezek közül egyesek miatti eljárás már bírósági szakaszban van), másrészt abból áll, hogy a rendőrséget félrevezetve szinte mindenért feljelentik a panaszos családját.

b) A panaszolt intézkedéssel összefüggésben a panaszos előadta, hogy a rendőr nem tett fel kérdéseket a tulajdoni viszonyok tisztázásával kapcsolatban, de nem is engedte, hogy a panaszos azt elmondhassa. A panaszos úgy vélte, hogy koncepció eljárás alanyává vált, amire utalt az is, hogy a rendőr még az udvaron megfenyegette a panaszos bátyját azzal, hogy bilincsben fogja előállítani és akár 72 órán keresztül fogva tartani. Miután kiderült, hogy az, akihez beszélt, a panaszos bátyja, már a panaszost keresve lépett a lakásba. S. meggyanúsította a panaszost, a rendőr pedig ez alapján, „gyanúsítottként” bánt vele, illetve családjával.

c) A panaszos a panasz-kiegészítésben hivatkozott arra is, hogy korábban is panaszt tett már a K.-i Ügyészségen, és – feltételezése szerint – ez a panasz eljutott a rendőrökhöz, akik azt személyes sértésnek tekintették, és emiatt intézkedtek jelen esetben megtorlóan vele szemben. (A panaszos idézett a K.-i Ügyészség ügyéséhez írt levélből, amelyben a panaszt elutasító határozatot sérelmezte. Azóta egyébként a nyomozás folyamatban van. A korábbi ügyek részletes ismertetésétől a Testület eltekintett.)

d) A rendőrök sem a lakásban, sem pedig a szolgálati gépkocsihoz menve nem közölték a panaszossal, milyen célból intézkednek vele szemben, viszont érezhetően a megalázás volt a céljuk, amikor bilincsből, a szomszédok, a család és a járőrök szeme láttára ültették be.

e) A rendőr a telefonálás után egyszer csak elővette a bilincset és a panaszos kezére tette, előre helyzetben, holott a panaszos semmilyen ellenszegülést nem tanúsított, előzetes figyelmeztetést, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik, nem hangzott el a rendőrök részéről. Álláspontja szerint jogtalanul alkalmazott a rendőr kényszerítő eszközt, ami a rendőrség épületében még kb. 20 percig volt rajta.

f) A panaszossal szemben intézkedő rendőr személyesen vele szemben korábban nem intézkedett. Ez a rendőr, miután a panaszt kiengedték az előállító helyiségből, különböző papírokat akart vele aláíratni. A panaszos közölte, hogy nincs nála az olvasó szemüvege. A rendőr pökhendi, arrogáns stílusban azt mondta erre, hogy nézzen rájuk a panaszos, ők nem szemüvegesek, nem tudnak szemüveget adni. A panaszos kérte azt is, hogy aláírás előtt olvassák fel az aláírandó jegyzőkönyveket. Ezek között volt olyan, amelyben elismerte volna azt, hogy a bilincselés jogszerű volt, ezért közölte, hogy azt nem írja alá, mert szerinte az nem volt jogszerű. Akkor a rendőr idegesen mondta, hogy „jó, akkor ne írja alá”. Ezek után pedig – állítása szerint – olyan papírokat íratott alá vele a rendőr, amelyek azt tartalmazzák, hogy a fogvatartás mennyi ideig tartott, illetve, hogy az erről szóló igazolást átvette.

A panaszos csak jóval később, az ügyészségen tudott a rendőrségi iratokba betekinteni. Akkor azt tapasztalta, hogy az általa kifogásolt jegyzőkönyv is alá van írva, ami pedig nyilvánvalóan hamis (vagy nem a panaszos írta alá, vagy a rendőrök – kihasználva, hogy nincs nála olvasószemüveg – szándékosan megtévesztve aláírást tettek vele).

g) A panasz kiegészítése során a panaszos előadta azt is, hogy a K.-i Rendőrkapitányság panaszt elbíráló határozata azt tartalmazza, miszerint a rendőri jelentés adatai alapján a panaszossal szemben a bilincs alkalmazására azért került sor, mivel az ő és a társaságában lévő, az udvaron tartózkodó további személyek szitkozódó, fokozottan ellenséges magatartást tanúsítottak, mely alapján tartani lehetett a panaszos támadásától. A panaszos szerint ez valótlan állítás: senki nem szitkozódott, senki nem tanúsított ellenséges vagy támadó magatartást – az intézkedő rendőrön kívül, amit a térfelügyelő kamera felvételei igazolhatják. A panaszos családtagjait nem hallgatták ki az esettel kapcsolatban.

II.

1) A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a panaszostól, illetve tájékoztatást adott a hatáskörére irányadó szabályokról.

Ez utóbbi körében arról, hogy az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. a IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján ugyanakkor kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület tájékoztatta a panaszost arról, hogy csak a 2017. szeptember 9-én, a magánlakásban történt rendőri intézkedés (előállítás), kényszerítő eszköz alkalmazása és a rendőri hangnem és bánásmód kérdéseit jogosult érdemben vizsgálni. Nem tartozik ellenben hatáskörébe megítélni, hogy a rendőrök által elkövetett cselekményeket büntetőjogi szempontból minősítse (azaz, hogy megvalósítottak-e hivatali bűncselekményt, vagy közokirat-hamisítást). A Testület továbbá felhívta a figyelmet arra is, hogy – a panaszos választása szerint – a panaszeljárás vagy a Testületnél vagy a rendőri szervnél folyik, párhuzamos eljárásra nincs lehetőség, illetve, legkésőbb a rendőrségi panaszeljárásban hozott határozat elleni fellebbezésben jeleznie kel, amennyiben a Testület eljárását választja.

2) A Testület a hivatalos levelezésen túl, 017. december 19. napján telefonon is felvette a kapcsolatot a panaszossal, aki úgy nyilatkozott, hogy a rendőrségi panaszeljárásban hozott döntés ellen nem kívánt fellebbezéssel élni, mivel „már csak a katonai ügyészség döntésében bízunk”, ezért a továbbiakban nem kívánja a Testület eljárását sem, mivel – végső soron – ismételten a rendőrségre továbbítódna a panasza.

III.

A Testület eljárása az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése a panaszos egyoldalú akaratnyilatkozatán – kérelmén – alapul, amely az eljárás során szabadon módosítható, illetve a panaszos rendelkezési joga a panasz visszavonására is kiterjed. A Testület hivatalbóli eljárására ezen utóbbi esetben nincs jogszabályi lehetőség.

Jelen ügyben megállapítható, hogy a panaszos – mint az ügy ura – a Testület eljárását megindító nyilatkozatot, panaszt tett, azt azonban később, 2017. december 19-én, nyilatkozatával visszavonta.

A Testület a fenti indokok alapján – mivel a panaszos akarata az eljárás folytatására nem terjedt ki – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszeljárást megszüntette.

Budapest, 2018. január 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes,

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET